

დებულება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკებისთვის ლომბარდული კრედიტების გაცემისა და დაფარვის შესახებ

დამტკიცებულია
საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის
1999 წლის 17 დეკემბრის
N 314 ბრძანებით

1. ზოგადი დებულებანი

1. ეს დებულება განსაზღვრავს კომერციული ბანკებისათვის ლომბარდული კრედიტის გაანგარიშების, გაცემისა და დაფარვის წესებს.
2. საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკებისათვის გაცემული ლომბარდული კრედიტი არის ეროვნულ ბანკში დეპონირებული სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გირაოთი გაცემული კრედიტი, რომელიც მიეცემათ მხოლოდ მეთაურ ბანკებს ხელშეკრულების საფუძველზე (დანართი N1).
3. ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისათვის ფასიანი ქაღალდების გირაოს ქვეშ ლომბარდული კრედიტის მიცემისას, მხარეები ვალდებული არიან ფასიანი ქაღალდების რეესტრში და სუბრეესტრში აწარმოონ შესაბამისი ჩანაწერები ფასიანი ქაღალდების გირაოდ გადაცემისა და მიღების თაობაზე.
4. ლომბარდული კრედიტი გაიცემა ეროვნული ბანკის შეხედულებისამებრ. ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია უარი განაცხადოს დაფარვის რომელიმე კონკრეტული ვადის მქონე სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გირაოში მიღებაზე.

2. სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გირაოს ქვეშ გასაცემი ლომბარდული კრედიტის ოდენობის, მისი სარგებლობისათვის პროცენტის განსაზღვრისა და გაცემის წესი

1. ლომბარდული კრედიტის მისაღებად, კომერციული ბანკი განცხადებით მიმართავს საქართველოს ეროვნულ ბანკს (დანართი N2).
განცხადება ეროვნულ ბანკში წარდგენილ უნდა იქნას სამუშაო დღის 11 საათამდე.
2. საქართველოს ეროვნული ბანკი, ლომბარდული კრედიტის მიღებასთან დაკავშირებით შემოსული განცხადების განხილვის შემდეგ, განსაზღვრავს სესხის ოდენობას და საპროცენტო განაკვეთს გირაოში გადაცემული ფასიანი ქაღალდების გათვალისწინებით.

3. ფასიანი ქაღალდების გირაოს ქვეშ გასაცემი კრედიტის თანხა განისაზღვრება ფასიანი ქაღალდების საანგარიშსწორებო ფასის გაყოფით დაფარვის ფაქტორის კოეფიციენტზე. რისკისაგან თავის დაცვის მიზნით, იგი ყოველთვის უნდა იყოს ერთზე მეტი და შეადგენდეს 1.10-ს. ფასიანი ქაღალდების ბაზრის კონიუნქტურის გათვალისწინებით, დასაშვებია მისი გაზრდაც.

გასაცემი კრედიტის მოცულობა დგინდება ფორმულით:

$$L = \frac{N : (1 + \frac{I}{100} * \frac{d}{365})}{CF}$$

L - არის გასაცემი კრედიტის მოცულობა;
 N - ფასიანი ქაღალდების ნომინალური ღირებულება;
 I - უმცირესი მიმოქცევის ვადის მქონე სახაზინო ვალდებულებების ბოლო აუქციონზე დაფიქსირებული საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი;
 d - ფასიანი ქაღალდების დაფარვის ვადამდე დღეების რაოდენობა;
 CF - დაფარვის ფაქტორის კოეფიციენტი.

4. ლომბარდული კრედიტით სარგებლობისათვის საპროცენტო განაკვეთის განსაზღვრის საფუძველს, ფასიანი ქაღალდების მეორადი ბაზრის ფორმირებამდე, წარმოადგენს უმცირესი მიმოქცევის ვადის მქონე სახაზინო ვალდებულებების ბოლო აუქციონზე დაფიქსირებული საშუალო საპროცენტო განაკვეთი გაზრდილი 5 პროცენტული პუნქტით.

5. ლომბარდული კრედიტის სარგებლობისათვის გადასახდელი პროცენტის თანხის გაანგარიშება ხდება შემდეგი ფორმულით:

$$A = \frac{i + 5}{100} \times \frac{\text{სესხის სარგ. ვადა}}{365} \times L$$

A - არის კრედიტის სარგებლობისათვის გადასახდელი პროცენტის თანხა
 i - უმცირესი მიმოქცევის ვადის მქონე სახაზინო ვალდებულებების ბოლო აუქციონზე დაფიქსირებული საშუალო საპროცენტო განაკვეთი
 L - გაცემული კრედიტის მოცულობა

6. ლომბარდული კრედიტი გაიცემა 1-დან 7 დღემდე ვადით, დაუშვებელია მისი გადავადება.

7. ეროვნული ბანკი ლომბარდული კრედიტის მისაღებად წარმოდგენილი განაცხადის შემოსვლიდან 1 საათის განმავლობაში კომერციულ ბანკს აცნობებს განსაზღვრული კრედიტის მოცულობის და საპროცენტო განაკვეთის შესახებ (დანართი N3).

8. ეროვნული ბანკის მიერ შეტყობინებული პირობების მიღებას კომერციული ბანკი ადასტურებს ეროვნულ ბანკში ხელშეკრულების წარდგენით. კომერციული ბანკის მიერ ლომბარდული კრედიტის მიღებაზე ხელშეკრულების წარდგენის დღეს სესხი გაფორმდება და ერთი სამუშაო დღის განმავლობაში ჩაერიცხება კომერციული ბანკს საკორესპოდენტო ანგარიშზე.

3. ლომბარდული კრედიტის დაფარვის წესი

1. ლომბარდული კრედიტის მიმღები კომერციული ბანკი ვალდებულია უზრუნველყოს სესხისა და მასზე დარიცხული პროცენტის თანხის ხელშეკრულებით განსაზღვრულ ვადაში დაფარვა თავისივე საგადახდო დავალებით. დასაშვებია ლომბარდული კრედიტის ვადაზე ადრე დაფარვა. კრედიტის ვადამდე ადრე დაფარვისას, სესხით სარგებლობისათვის გადასახდელი პროცენტის თანხა გადაიანგარიშება სესხით ფაქტიურად ნასარგებლები დღეების გათვალისწინებით, რის თაობაზეც სესხის მიმღები ბანკი აცნობებს ეროვნულ ბანკს (დანართი N4).

2. სესხისა და დარიცხული პროცენტის თანხის დადგენილ ვადაში ან ვადამდე დაფარვისას, ეროვნული ბანკი კომერციულ ბანკს უბრუნებს გირაოთი მიღებულ ფასიან ქალაქებს, ეროვნული ბანკის რეესტრში და საბუღალტრო დავთარში სათანადო ჩანაწერების შესრულებით. ამავდროულად, კომერციული ბანკი ვალდებულია შესაბამისი ჩანაწერები გააკეთოს როგორც საბუღალტრო დავთარში, ისე სუბრეესტრში.

3. იმ შემთხვევაში, როცა კომერციული ბანკი სესხსა და მასზე დარიცხულ პროცენტს დადგენილ ვადაში არ დაფარავს, დაგირავებული ფასიანი ქალაქები, ეროვნული ბანკის კანონის 70-ე მუხლის შესაბამისად, გადადის ეროვნული ბანკის საკუთრებაში, საბუღალტრო ჩანაწერებში ასახვით.

4. საქართველოს ეროვნულ ბანკს შეუძლია, მის საკუთრებაში ამავე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, გადასულ ფასიან ქალაქებს, რეალიზაცია უყოს მეორად ბაზარზე ფიქსირებული ფასით. რეალიზაციიდან მიღებული ამონაგები, რომელიც აღემატება ეროვნული ბანკის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად მიმართულ თანხას, ერთი სამუშაო დღის განმავლობაში უბრუნდება ფასიანი ქალაქების დამგირავებელ ბანკს. თუ ფასიანი ქალაქების რეალიზაციით ამონაგები თანხა ნაკლები აღმოჩნდება კომერციული

ბანკებისათვის გაცემულ სესხზე და დარიცხულ პროცენტზე, ეროვნულ ბანკს უფლება აქვს უკმარი თანხა მიიღოს მსესხებლის სხვა აქტივებიდან.

5. ეროვნული ბანკი ფასიანი ქაღალდების მეორადი ბაზრის ჩამოყალიბებამდე, ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში კომერციული ბანკის მიერ სესხის დაუფარაობისას, უფლებამოსილია, სესხის დაფარვის ვადის დადგომის დღიდან ეროვნული ბანკისათვის გირაოთი გადაცემული ფასიანი ქაღალდების დაფარვის დღემდე მოახდინოს სესხზე პროცენტის გადაანგარიშება 3%-ის ოდენობით გადიდებული თანხით, ასევე ვალდებულების შეუსრულებლობისათვის პირგასამტეხლოს გაანგარიშება ყოველ ვადაგადაცილებულ საბანკო დღეზე დაგვიანებული თანხის 0.5%-ის ოდენობით, რომელთა მხედველობაში მიღებით ვალდებულია ფინანსთა სამინისტროს მიერ ფასიანი ქაღალდების ნომინალური ღირებულების დაფარვის დღეს კომერციულ ბანკს დაუბრუნოს ფასიანი ქაღალდების ნომინალსა და გადაანგარიშებულ თანხას შორის სხვაობა. გადაანგარიშება ხდება შემდეგი ფორმულით:

$$M = N - ((L+A) + \left(\frac{i+5+3}{100 \cdot 365} \cdot (L_1+L_2+\dots+L_n) + \left(\frac{(L_1+L_2+\dots+L_n) \cdot 0,5}{100} \right) \right))$$

სადაც:

M - ეროვნული ბანკის საკუთრებაში გადაცემული ფასიანი ქაღალდებიდან კომერციული ბანკისათვის დასაბრუნებელი თანხა, ფასიანი ქაღალდების დაფარვის დღისათვის;

N - ფასიანი ქაღალდების ნომინალური ღირებულება;

L - გაცემული კრედიტის მოცულობა

A - კრედიტის სარგებლობისათვის გადასახდელი პროცენტის თანხა

i - უმცირესი მიმოქცევის ვადის მქონე სახაზინო ვალდებულებების ბოლო აუქციონზე დაფიქსირებული საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი;

$L_1+L_2+\dots+L_n$, - ვადაგადაცილებული სესხის დავალიანება დღეების მიხედვით.

n - ვადაგადაცილებული სესხის დღეთა რაოდენობა.